

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV IKRAFTTRÄDANDET AV BERÄKNINGSREGLN FÖR APL-PENSIONSLÖN

Anvisningar för de beräkningsregler för APL-pensionslön som trädde i kraft den 1 januari 1996 finns i cirkulär A 45/95. Ikraftträdelsebestäm-
melsen för beräkningsreglerna som då trädde i kraft **ändras från och
med den 30 december 1996**. Detta cirkulär innehåller anvisningar
som gäller ändringen av denna ikraftträdelsebestämmelse.

Pensionsanstalterna har informerats om regeringspropositionen om
ändring av ikraftträdelsebestämmelsen för beräkningsregeln för den
pensiongrundande lönen (RP 232/1996) i cirkulär A 43/96. Om de
fastställda lagarna meddelas i ett separat cirkulär.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

Juridiska avdelningen

20.12.1996

INNEHÅLL

1 INLEDNING	3
2 HUR PENSIONSLÖNEN FASTSTÄLLS	3
2.1 1996 års ikraftträdelsebestämmelse	3
2.2 Ändringen av ikraftträdelsebestämmelsen	4
2.3 Inkomsten det år då anställningen upphörde	4
2.4 Uteslutning av år med låg inkomst	4
3 EXEMPEL	6

Juridiska avdelningen

20.12.1996

ÄNDRING AV IKRAFTTRÄDANDET AV BERÄKNINGSREGELN FÖR APL-PENSIONSLÖN

1

INLEDNING

Enligt ikraftträdelsebestämmelsen för den nya beräkningsregeln för pensionslön (pensionsgrundade lön) som trädde i kraft vid början av 1996 kan inte år som enligt de nya reglerna valts till beräkningen av pensionslönen uteslutas från beräkningen av pensionslönen, om anställningen hade upphört åren 1996-1998 (dvs. åren 1996, 1997 eller 1998). Detta gäller även om inkomsten ett år på grund av alterneringsledighet eller annan frånvaro utan lön kan vara hur liten som helst.

För att den nya beräkningsregeln för pensionslön skall träda i kraft snabbare har ikraftträdelsebestämmelsen ändrats. Av år som valts enligt den gamla beräkningsregeln beaktas högst två från tiden 1992-1995 när årsinkomstgränsen på 50 procent räknas ut och när det sammanlagda antalet urvalsår fastställs (den s.k. 1/3-regeln).

Ändringen gäller pensioner enligt APL, SjöPL och StPL och den evangelisk-lutherska kyrkans och det ortodoxa kyrkosamfundets pensionssystem. Ändringen genomförs separat inom den kommunala pensionssystemet.

2

HUR PENSIONSLÖNEN FASTSTÄLLS

2.1

1996 års ikraftträdelsebestämmelse

Beräkningsregeln för pensionslönen har från och med början av 1996 ändrats så att pensionslönen grundar sig på högst de tio sista åren av en anställning i stället för de fyra sista åren. Högst en tredjedel av de år då årsinkomsten är mindre än 50 procent av medelinkomsten under urvalsåren uteslutas när pensionslönen räknas ut.

Enligt ikraftträdelsebestämmelsen kan s.k. gamla år (1992-1995) likväl inte beaktas när 1/3-regeln tillämpas. De gamla åren har inte heller beaktats när 50-procentsgränsen för urvalsåren har fastställts. 1/3-regeln skulle alltså ha tillämpats på långa anställningar som upphör den 30 december 1998 och därefter.

Juridiska avdelningen

20.12.1996

2.2

Ändringen av ikraftträdelsebestämmelsen

Ikraftträdelsebestämmelsen som gäller 1996 års lagändring har ändrats så att det är möjligt att utesluta år med låg inkomst redan i fråga om anställningar som upphör i slutet av 1996. Enligt ändringen av ikraftträdelsebestämmelsen räknas också de högst två år som valts från de s.k. gamla åren till urvalsåren när 1/3 av urvalsåren räknas ut. Dessa år beaktas också när årsinkomsternas 50 procentsgräns fastställs. **År före 1996 kan dock inte uteslutas med 1/3-regeln.** När år som underskrider 50 procentsgränsen har uteslutits räknas pensionslönen ut som medeltalet av inkomsterna under de återstående urvalsåren.

2.3

Inkomsten det år då anställningen upphörde

När 1/3-regeln tillämpas är det av betydelse om det år då anställningen upphörde är med bland urvalsåren. Enligt lagen som trädde i kraft från och med början av 1996 beaktas det år då anställningen upphörde när pensionslönen räknas ut endast när anställningen har pågått högst tre kalenderår, eller när anställningen har pågått under hela det år som det upphör. Anställningen har pågått hela året när den upphör den 30 eller 31 december. När de tre kalenderåren räknas ut beaktas också åren före 1996.

Det år då anställningen upphörde beräknas på samma sätt både i fråga om fribrev och anställningar som upphör med ett pensionsfall.

Om anställningen inte pågått hela 1996 (anställningen har upphört mellan den 1 januari och 29 december) tas året med i beräkningsåren endast om anställningen har börjat 1994 eller senare. Om anställningen har pågått endast en del av 1997 tas året på motsvarande sätt med i beräkningen endast om anställningen har börjat 1995 eller senare.

2.4

Uteslutning av år med låg inkomst

Lagändringen gör det möjligt att beakta s.k. gamla år när 1/3-regeln och 50 procentsregeln tillämpas. Till andra delar är reglerna oförändrade.

50-procentsregeln

Om urvalsåren omfattar år då årsinkomsten är lägre än 50 procent av urvalsårens medelinkomst, beaktas inte dessa år när pensionslönen

Juridiska avdelningen

20.12.1996

räknas ut (7 § 2 mom. APL). Syftet med denna regel är att utesluta år som har en sänkande verkan på pensionslönen, dvs. år utan inkomster eller år då inkomsten varit låg i jämförelse med medelinkomsten, t.ex. på grund av studier, vård av barn, permittering eller sjukdom.

År med mindre än 50 procent av medelinkomsten lämnas obeaktade enligt 1/3-regeln utan att orsaken till den sänkta inkomstnivån utreds.

1/3-regeln

Högst en tredjedel av antalet urvalsår får uteslutas enligt nedanstående tabell när år med en inkomstnivå som är lägre än 50 procent av medeltalet utesluts från beräkningen av pensionslönen. Om det finns fler år än ovannämnda 1/3 med inkomster under 50 procent, utesluts åren i ordningsföljd börjande från året med den lägsta inkomsten. När högst 1/3 år med inkomster under 50 procent har uteslutits, räknas pensionslönen ut som medeltalet av de återstående beräkningsåren.

Lagändringen

År före 1996 kan inte uteslutas på grundval av 50-procentsregeln. I beräkningen av medelinkomsten per år kan högst två år före 1996 uteslutas, dvs. de år som väljs enligt de gamla reglerna när pensionslönen räknas ut. Dessa gamla år tas också med i det sammanlagda antalet urvalsår när 1/3-regeln tillämpas.

30.12.1996

Enligt den ändrade ikraftträdelsebestämmelsen kan också 1996 uteslutas. Lagen träder dock med avsikt i kraft den 30 december 1996. **Därför är det möjligt att utesluta 1996 när 50-procentregeln tillämpas endast om anställningen har upphört 30 december 1996 eller senare.** Vid korta anställningar utesluts alltså inte år då anställningen inte har pågått hela året.

Om anställningen har börjat 1994 eller tidigare och upphört den 30 eller 31 december 1996, kan alltså 1/3-regeln tillämpas redan på år 1996.

Tabell 2.1

Antalet urvalsår	Högsta antalet år som kan uteslutas
1 - 2	0
3 - 5	1
6 - 8	2
9 - 10	3

Juridiska avdelningen

20.12.1996

3
EXEMPEL

Exempel 3.1

Anställningen har börjat 1.3.1994 och upphör 31.12.1996.

År	Inkomst mk/år	Index	Inkomst mk/år*	Inkomst mk/år**	Dagar	Inkomst mk/år
1994	120 000	1688	125 118,48	125 118,48	300	12 511,85
1995	150 000	1712	154 205,61	154 205,61	360	12 850,47
1996	50 000	1760	50 000,00	48 285,00	360	4023,75
				327 609,09	1020	

*) i 1996 års index

**) minus pensionsavgiften för arbetstagare

Medelinkomsten per månad efter indexjustering och avdragen för arbetstagarens pensionsinkomst:

$$30 \times \frac{327\,609,09}{1020} = 9\,635,56 \text{ mk/mån (7 § 1 mom. APL)}$$

$$50 \text{ procent av } 9\,635,56 \text{ mk} = 4\,817,78 \text{ mk/mån}$$

1996 utesluts med 50-procentregeln. Pensionslönen räknas ut på basis av inkomsten 1994 och 1995:

$$30 \times \frac{125\,118,48 + 154\,205,61}{300 + 360} = \frac{12\,696,55 \text{ mk/mån}}{\text{=====}}$$

Exempel 3.2

Anställningen har börjat 1988 och upphör 30.9.1997. Inkomsterna har justerats med upphörandeårets index och arbetstagarens pensionsavgift har dragits av.

År	Inkomster mk/år	Dagar	Inkomster mk/år	
1992	120 000	360	10 000,00	x
1993	125 000	360	10 416,67	
1994	122 000	360	10 166,67	x
1995	118 000	360	9 833,33	
1996	46 000	360	3 833,33	

Juridiska avdelningen

20.12.1996

Åren 1992 och 1994 från den gamla tiden tas med i beräkningen av pensionslönen. 1997 då anställningen upphörde tas inte med eftersom anställningen inte omfattar 12 månader.

1992	120 000	360	10 000,00
1994	122 000	360	10 166,67
1996	46 000	360	3 833,33
	<u>288 000</u>	<u>1080</u>	

$$30 \times \frac{288\,000}{1080} = 8\,000 \text{ mk/mån}$$

$$50 \% \text{ av } 8\,000 \text{ mk} = 4\,000 \text{ mk/mån}$$

Inkomsten 1996 var mindre än 4 000 mk/mån, därför beaktas inte 1996 när pensionslönen räknas ut. Pensionslönen räknas ut på basis av inkomsterna 1992 och 1994:

$$30 \times \frac{242\,000}{720} = \underline{\underline{10\,083,33 \text{ mk/mån}}}$$

Exempel 3.3

Anställningen har pågått 1.1.1992-30.12.1997. Inkomsterna har justerats med index för 1997 och arbetstagarens pensionsavgift har dragits av.

år	inkomster, index 1791	mk/mån		
1992	100 000	360	8 333,33	
1993	140 000	360	11 666,67	
1994	120 000	360	10 000,00	x
1995	132 000	360	11 000,00	x
1996	50 000	360	4 166,67	
1997	180 000	360	15 000,00	

De inkomstmässigt två mellersta åren 1992-1995 var 1994 och 1995.

För att fastställa 50-procentsgränsen räknas medeltalet för åren 1994 och 1995 och de nya åren 1996 och 1997:

$$30 \times \frac{120\,000 + 132\,000 + 50\,000 + 180\,000}{4 \times 360} = 10\,041,67 \text{ mk/mån}$$

$$50 \% \text{ av } 10\,041,67 \text{ mk} = 5\,020,84 \text{ mk/mån}$$

Juridiska avdelningen

20.12.1996

Inkomsten per månad 1996 underskrider 50-procentsgränsen, därför räknas ett nyt medeltal ut för åren 1994, 1995 och 1997:

$$30 \times \frac{120\,000 + 132\,000 + 180\,000}{3 \times 360} = \underline{\underline{12\,000 \text{ mk/mån}}}$$

Exempel 3.4

Anställningen upphör 30.4.2002. Inkomsterna har justerats med 2002 års index och arbetstagarens pensionsavgift för varje år har dragits av från inkomsterna.

År	Inkomster mk/år		Inkomst mk/mån	
1992	100 000	360	8 333,33	
1993	110 000	360	9 166,67	x
1994	120 000	360	10 000,00	x
1995	125 000	360	10 416,67	
1996	35 000	360	2 916,67	
1997	38 000	360	3 166,67	
1998	40 000	360	3 333,33	
1999	120 000	360	10 000,00	
2000	140 000	360	11 666,67	
2001	145 000	360	12 083,33	

1993 och 1994 från tiden före 1.1.1996 tas med i urvalsåren.

1993	110 000	360	9 166,67
1994	120 000	360	10 000,00
1996	35 000	360	2 916,67
1997	38 000	360	3 166,67
1998	40 000	360	3 333,33
1999	120 000	360	10 000,00
2000	140 000	360	11 666,67
2001	145 000	360	12 083,33
	748 000	2880	

$$30 \times \frac{748\,000}{2880} = 7\,791,67 \text{ mk/mån}$$

$$50 \% \text{ av } 7\,791,67 \text{ mk} = 3\,895,84 \text{ mk/mån}$$

Juridiska avdelningen

20.12.1996

Av åtta år kan högst två år uteslutas. De utesluts i ordningsföljd börjande från året med minst inkomst. Pensionslönen är medeltalet för åren 1993-1994 och 1998-2001.

1993	110 000	360	9 166,67
1994	120 000	360	10 000,00
1998	40 000	360	3 333,33
1999	120 000	360	10 000,00
2000	140 000	360	11 666,67
2001	145 000	360	12 083,33
	<u>675 000</u>	<u>2160</u>	

$$\text{Pensionslön} = 30 \times \frac{675\,000}{2160} = \underline{\underline{9\,375,00 \text{ mk/mån}}}$$